

Joutsan kunta
Tekninen ja ympäristöosasto
ari.lindgren@joutsa.fi
marika.masalin-weijo@joutsa.fi

Selvitys Joutsan kunnan jätehuollossa tarvittavista toimenpiteistä ja niiden vaatimista resursseista

Lähtötiedot tarjouspyynnöstä ja kunnalta

Joutsan kunnan asukasmäärä on noin 4300. Vapaa-ajan asuntoja kunnassa on n. 2472. Joutsan kunnassa on kaksi YKR-taajamaa, Joutsa ja Leivonmäki. Joutsan kunnassa on vuoden 2014 alusta ollut voimassa kiinteistön haltijan järjestämä kiinteistöittäinen jätteenkuljetus.

Kuiva- ja energiajätteet on toimitettu vuonna 2014 käsittelyyn Lahteen. Tämän jälkeen tekniselle osastolle on annettu valtuudet hyväksyä muita vaatimukset täyttäviä käsittelypaikkoja kuiva- ja energiajätteen käsittelyyn. Kunnalla ei ole sopimusta kuiva- ja energiajätteen vastaanotosta minkään vastaanottopaikan kanssa. Kirjallisia hyväksymispäätöksiä vastaanottopaikoista ei ole tehty. Käytännössä jätteenkuljetusyrietykset vievät jätteet valitsemaansa paikkaan ja ilmoittavat siitä kunnalle. Kunnalla ei ole sopimusta myöskään biojätteiden käsittelystä.

Jätteiden keräily ja kuljetusten osalta sopimus kunnan omien kiinteistöjen ja aluekeräyspisteiden kaatopaikkajätteen keräilystä ja kuljetuksesta loppusijoituspaikkaan on loppunut 31.3.2015. Tämän jälkeen keräystä ja kuljetuksia on jatkettu jätteenkuljetusyrietyksen toimesta sähköpostitse sopien kunnan omien kiinteistöjen osalta. Aluekeräyspisteet ovat poistuneet käytöstä vuoden 2013 lopussa.

Kunnalla on neljä hyötykeräyspistettä, joissa kerätään paperia, lasia, metallia ja kartonkia, näistä Kouluraitin piste Paippisissa on äskettäin poistunut käytöstä. Lisäksi Ringillä on kaksi pistettä, joista Joutsassa kerätään myös muovia, toinen piste on Leivonmäellä. Kunta maksaa Ringille osan pakkausjätteiden keräyksestä. UFF kerää tekstiilejä yhdessä pisteessä Joutsassa.

Bio- ja pakkausjätteen keräilystä, kuljetuksesta ja vastaanotosta ei ole kirjallisia sopimuksia. Niiden kuljetusta ja keräilyä hoitaa sama jätteenkuljetusyrietytys kuin seka- ja energiajätteen keräystä.

Kunnan jätehuoltoviranomaisena toimii tekninen lautakunta, joka hyväksyy taksan ja määrää jätemaksut. Joutsan kunnan jätehuoltomääräyksiä on päivitetty viimeksi vuonna 2014. Kunta perii jätehuollon perusmaksua, joka on

vakituisilta asunnoilta 33,50 € ja vapaa-ajan asunnoilta 22,30 €, alv 0 %. Laskutus hoidetaan kunnan omana työnä. Kompostoijista tai sako- ja umpikaivoista ei ole kerätty rekisteriä. Vain muutamassa asuinkiinteistössä on myös yrityksiä. Yrityskiinteistöjä on muutama kauppa ja teollisuushalleja.

Taulukko 1. Kunnan omat kiinteistöt sekä vähintään 5 asunnon kiinteistöt.

Alue/ tyyppi	Kiinteistöt, joissa vähintään 5 asuntoa	Kunnan omat kiinteistöt (koulut, palvelutalot, teollisuus yms.)	Yht.
Joutsa	96 kpl	27 kpl	123 kpl
Leivonmäki	12 kpl	5 kpl	17 kpl
Yhteensä	108 kpl	32 kpl	140 kpl

Taulukko 2. Joutsan kunnan yhdyskuntajätteen kerääjät, jätemäärät ja toimituspaikat vuonna 2021 (tiedot kunnalta).

Yritys	Jätelaji ja määrä	Mihin toimitettu
Tulla Ky, Kangasniemi (-> Lapaskankaan jäteasema)	Biojäte 3,024 t	Metsäsairila Oy, biokaasu ja kompostointi
	Pakkausmuovi 0,054 t	Fortum Riihimäki muovinjalostamo
	Keräyspaperi 1,980 t	Gemifin Oy (pääasiassa vientiin)
	Seka + energiajäte 11,520 t	Fortum Waste Solutions Oy, energiantuotanto jätevoimalassa
Seppo Hynninen Ky	Biojäte 2,4 t	Jätehuolto Erkki Salminen Oy Jämsä -> Envorin biokaasulaitos Forssa
	Sekajäte 9,4 t	Fortum Riihimäki energiantuotanto
Sydän-Suomen Kuljetus Oy	Biojäte 4,68 t	Joutsan Ekokaasu Oy
	Paperi 1,2 t	Kaipolan Paperitehdas
	Pahvi 0,7 t	Paperinkeräys Oy
	Metalli 0,4 t	Reteko Oy
	Lasi 0,5 t	Lassila/Tikanoja Jyväskylä
	Sekajäte 63,40 t	Ekokem Oy (Fortum Riihimäki)
	Kaivot 300 kpl	Laukaan Puhdistamo Harhala
	L&T Ympäristöpalvelut Oy, Joutsa, jäteasema	Biojäte 206,59 t
	Keräyspaperi 48,76 t	Termex Oy Saarijärvi materiaalihyötykäyttöön
	Keräyspahvi ja kartonki 31,90 t	Corenso Pori materiaalihyötykäyttöön
	Pienmetallit 11,93 t	Stena Recycling Oy Jyväskylä materiaalihyötykäyttöön
	Pakkauslasi 4,92 t	Rinki Oy vastaanotto L&T Jyväskylä materiaalihyötykäyttöön
	Energiajäte 123,13 t	L&T Ympäristöpalvelut Oy Jyväskylä

		murskaus ja energiahyötykäyttöön
	Kuivajäte (sekajäte) 360,84 t Kuivajäte 116,40 t	Fortum Waste Oy Riihimäki polttoon West Energy Oy Vaasa polttoon
	Vaarallisia jätteitä 5,791 t Kyllästetty puu 48,86 t	Fortum Waste Oy Riihimäki Demolite Oy Tuulos
Yhteensä	Biojäte 216,69 t/a (4,17 t/vko) Pakkausmuovi 0,054 t Keräyspaperi 51,94 t Pahvi ja kartonki 32,6 t Metalli 12,33 t Lasi 5,42 t Seka- ja energiajäte 684,69 t Kaivot 300 kpl Vaarallinen jäte 5,791 t Kyllästetty puu 48,86 t	eri kohteita Fortum Riihimäki muovinjalostamo eri kohteita eri kohteita eri kohteita Rinki Oy vastaanotto L&T Jyväskylä mm. Fortum Riihimäki energiantuotanto Laukaan Puhdistamo Harhala Fortum Waste Oy Riihimäki Demolite Oy Tuulos

Lassila & Tikanojan jäteasema Joutsassa ottaa vastaan myös mm. rakennusjätettä, puuta ja sähkö- ja elektroniikkaromua.

Lainsäädännön vaatimukset, mm. uusi jätelaki ja asetus

EU:sta on Suomen lainsäädäntöön tullut ns. ensisijajärjestys (jätelaki **8 §**), jonka mukaan on 1) vähennettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta, 2) uudelleenkäytettävä jäte, 3, kierrätettävä jäte materiaalina, 4) hyödynnettävä energiana ja 5) loppukäsiteltävä (eli kaatopaikka on vasta viimeinen vaihtoehto). Tämä onkin jo mukana Joutsan jätehuoltomääräyksissä.

Ohessa on otteita [ajantasaisesta jätelaista](#) ja uudesta jäteasetuksesta. Aiempi jätelaki on 646/17.6.2011 ja [uusi 714/15.7.2021](#), sekä [uusi jäteasetus](#) 978/18.11.2011.

11 § Etusijajärjestyksen noudattamisen edistäminen

”Viranomaisen ja julkisoikeudellisen laitoksen ja yhteisön on omassa toiminnassaan mahdollisuuksien mukaan käytettävä kestäviä, korjattavia, uudelleenkäytettäviä, kierrätettäviä ja kierrätetyistä raaka-aineista valmistettuja tuotteita sekä palveluita, joissa syntyy mahdollisimman vähän ja mahdollisimman haitatonta jätettä.”

29 §

Jätteenkuljetusyritysten tulee olla rekisteröityinä jätehuoltorekisteriin ja vastaanottopaikoilla tulee olla ympäristöluvat kunnossa.

Jätelain uudistus astui voimaan **19.7.2021**. Uuden jätelain 704/2021 **32 §** mukaan kunnan on järjestettävä mm. asuin-, hallinto- ja palvelukiinteistöjen jätehuolto, sekä sako- ja umpikaivolietteen sekä asumisen vaarallisen jätteen jätehuolto. Huom. myös **33 §** ja **34 §** mm. tiedottaminen.

31 § Jätteen kuljettaminen

”Jätteen kuljettajan on toimitettava jäte jätteen haltijan tai viranomaisen osoittamaan paikkaan. Jos jätettä ei oteta vastaan, kuljettajan on palautettava jäte luovuttajalle, jonka on otettava jäte takaisin.” Eli kunnan tulisi päättää ja hyväksyä jätteen vastaanottoaikat.

33 § ([29.3.2019/438](#)) Kunnan toissijainen jätehuoltopalvelu

Kunnan on järjestettävä muun kuin 32 §:ssä tarkoitetun jätteen jätehuolto, jos jätteen haltija tätä muun palvelutarjonnan puutteen vuoksi pyytää ja jäte laadultaan ja määrältään soveltuu kuljetettavaksi tai käsiteltäväksi kunnan jätehuoltojärjestelmässä (myös jäteasetus 52-53 §).

35 §

”Kiinteistöittäinen jätteenkuljetus on järjestämistä riippumatta järjestettävä niin, että tarjolla on jätteen kuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

(2 mom.) Kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä. Jäte on toimitettava kunnan määräämään vastaanotto- tai käsittelypaikkaan.

Kunta voi päättää, että sekalaisen yhdyskuntajätteen kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta ei järjestetä alueella, jossa on hankalat kulkuyhteydet, vähän jätteen haltijoita tai vähän kuljetettavaa jätettä, jollei kuljetusta ole ympäristö- tai terveyssyistä pidettävä tarpeellisena.”

Kunnan on kiinteistöittäisten jätteenkuljetuspalvelujen hankintoja suunnitellessaan tehtävä markkinakartoitus (**36 §, 1.7.2022** alkaen). ”Tarjouspyynnössä jätteenkuljetuspalvelujen kesto on määriteltävä sekä hankinnat ajoitettava siten, että kaiken kokoisilla yrityksillä on mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuihin. Kuljetushankinnat on kilpailutettava osiin jaettuina siten, että useampi kuin yksi yritys voidaan valita palvelun tuottajaksi.”

Poikkeus kunnan järjestämästä jätehuoltovelvollisuudesta on **37 §**. Pykälän mukaan voidaan jatkaa kiinteistön haltijan järjestämää jätehuoltoa sekajätteen sekä sako- ja umpikaivojätteen osalta, mikäli tietyt edellytykset täyttyvät. Eli 1) 35§ 2. mom., 2) jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle; 3) päätöksen vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteisiksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaan.

”Jos kunnassa on tämän lain voimaan tullessa (19.7.2021) muun kuin sekalaisen yhdyskuntajätteen tai saostus- ja umpisäiliölietteen osalta käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus, kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen on siirryttävä biojätteen osalta aikaisintaan kahden vuoden ja viimeistään kolmen

vuoden kuluttua lain voimaantulosta ja muiden kiinteiden yhdyskuntajätteiden osalta 1 päivästä heinäkuuta 2023.”

Kunta haluaisi kenties jatkaa ns. sopimusperusteista eli kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta sekajätteen ja sako- ja umpikaivojätteen osalta. Kunta on kysynyt asukkailta jätehuollon hintoja eri puolilta kuntaa, mutta vain 1 henkilö vastasi. Mikäli kunta haluaisi itse alkaa järjestää jätteenkuljetusta, on siinä yleensä 3-5 vuoden siirtymäaika.

38 § Kiinteistöittäistä jätteenkuljetusta koskeva kunnan päätöksenteko

”Kunnan on ennen 35 §:n 4 momentissa ja 37 §:ssä tarkoitetun päätöksen tekemistä tai muuttamista varattava kaikille, joiden oloihin päätöksenteolla on huomattava vaikutus, mahdollisuus saada tietoa ja lausua mielipiteensä asiasta. Vaikuttamismahdollisuuksien varaamisesta säädetään hallintolain [\(434/2003\) 41 §:ssä](#). Kunnan on tiedotettava edellä tarkoitetusta päätöksestään yleisesti kuntalaisille ja julkaistava päätös tietoverkossa.”

39 § (ja 143 §)

”Jätteen kuljettajan on vähintään neljännesvuosittain annettava sähköisesti tiedot kunnalle kiinteistöistä, joilta jätettä on noudettu, sekä jäteastioiden tyhjennyskerroista kiinteistöittäin ja jätelajeittain. Kuljettajan on lisäksi vuosittain annettava sähköisesti jätelajeittain tiivistelmä kiinteistöiltä kerätyn jätteen määrästä ja toimituspaikoista.” Ks. myös Jäteasetus 42 §.

41a § ja 143 § Rekisteri jätteen kuljetuksista ja biojätteen käsittelystä

kiinteistöllä. Kunnan tulee pitää rekisteriä kompostoivista tai muusta biojätteen käsittelystä kiinteistöistä ja biojätteen käsittelijöiden tulee täyttää ilmoitus kunnalle. Voimaan **1.1.2023**. Ks. myös jäteasetus [43 §](#).

Esim. HSY:n kompostointi-ilmoitus löytyy täältä: <https://www.hsy.fi/jatteet-ja-kierratys/kompostointi-kiinteistoilla/>.

44 §

”Jätteen kuljettajan on annettava vastaanottajalle tiedot jätteen alkuperästä riittävästi eriteltyinä 1 momentissa tarkoitetun kirjanpidon toteuttamiseksi ja erillisen laskelman laatimiseksi, jos tämä kuljettaa kunnan tai kuntien omistaman yhtiön ylläpitämään käsittelyyn jätettä, jossa on sekä 32 tai 33 §:ssä tarkoitettua jätettä, että muuta jätettä.”

49 §

Paperijäte noudetaan maksutta kiinteistöltä, jos kiinteistö sijaitsee muulla kuin pientalo- tai haja-asutusalueella.

49 a §

Kuntien ja pakkausten tuottajayhteisön on vähintään kaksi kolmasosaa Suomen asukkaista kattavalla sopimuksella sovittava 32 §:n 1 momentissa tarkoitetussa toiminnassa syntyvän pakkausjätteen erilliskeräyksen järjestämisestä yhteistoiminnassa. Joutsa on antanut Kuntaliitolle valtakirjan tähän liittyen.

(6. mom.) ”Kuntien ja pakkausten tuottajayhteisön on lisäksi yhteistoiminnassa:
1) järjestettävä riittävästi neuvontaa ja tiedotusta sekä toteutettava muita toimia, joilla tehostetaan pakkausjätteen lajittelua kiinteistöillä;
2) seurattava erilliskeräyksen toimivuutta ja tehokkuutta sekä arvioitava tarvetta lisätoimenpiteisiin kerätyn pakkausjättemäärän lisäämiseksi tai pakkausjätteen laadun parantamiseksi.”

49 b §

”Pakkausten tuottajien on sopimuksen seurauksena vastattava pakkausmateriaaleittain laskettuna vähintään 80 prosentista pakkausjätehuollon kokonaiskustannuksista”, tietyin ehdoin.

78 - 86 § Kunnan jätemaksusta ja jätetaksasta.

Joutsan jätetaksa on hyväksytty teknisessä lautakunnassa 10.12.2020 ja on voimassa 1.1.2021 lähtien. Maksu on vakituisilla asunnoilla 33,50 ja vapaa-ajan asunnoilla 22,30 € + alv. Kuntaliiton sivuilta löytyy tietoja mm. jätelaskutuksesta, <https://www.kuntaliitto.fi/yhdyskunnat-ja-ymparisto/tekniikka/jatehuolto>. Esimerkiksi Kiertokapulan alueella jätehuollon perusmaksu on 15,60 - 31,20 €/a, <https://www.kiertokapula.fi/jatehuollon-perusmaksu/>. Mustankorkean perusmaksut ovat 18,60 – 37,20 €, <https://mustankorkea.fi/perusmaksu/>. Salpakierron perusmaksut ovat 20,50 €/33,50 €, <https://salpakierto.fi/kiinteiston-jatehuolto/jatemaksut/jatehuollon-perusmaksu/>.

Kunnan jätehuoltomääräykset

Jätelain **91 - 92 §** koskee jätehuoltomääräyksiä ja **93 §** jäteneuvontaa.

Kunnan jätehuoltomääräyksiä pitää päivittää, ne on päivitetty viimeksi 11.9.2014.

Kuntaliiton jätehuoltomääräysten mallikooste on liitteenä. Joutsan jätehuoltomääräysten 12 § koskee sekajätteen ja 13 § energijätteen keräysvelvollisuutta. Tulisi tarkistaa, että onko tarvetta energijätteen keräykselle, kun yleensä sekajäte menee nykyään polttoon jätevoimalaan ja energijätettä kerätään vain yritys-kiinteistöiltä, jolloin se voi mennä rinnakkaispolttolaitoksille. 13 § voisi ilmeisesti poistaa. 14 § sanoo jo, että biojäte on kerättävä kaikilta kiinteistöiltä, jotka eivät kompostoi, mutta ei ole tietoa, kerätäänkö.

Jätehuoltomääräysten 29 § viittaa jäteasetuksen 26 §:ään, joka on muuttunut, ja uudet viittaukset tulisi olla jätelain 39 § ja jäteasetuksen 42 §. Jätehuoltomääräysten 33 § viittaukset lakeihin pitäisi tarkistaa, onko niihin tullut päivityksiä.

Jätelain vaatimuksia

100 § Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

Jätteen kerääjän on tehtävä ilmoitus kunnalle keräystoiminnasta tai haettava ympäristölupa. Ks. myös Jäteasetus 30 §.

118 a – 120 § ([15.7.2021/714](#)) Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus elintarvikejätteestä - elintarvikealan toimijat (**1.1.2022** alkaen, ks. myös jäteasetus 33-38 § liittyen 118 ja 118a §).

121 § ([15.7.2021/714](#)) Velvollisuus laatia siirtoasiakirja – “vaarallisesta jätteestä, POP-jätteestä, saostus- ja umpisäiliölietteestä, hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteestä, pilaantuneesta maa-aineksesta ja muusta rakennus- ja purkujätteestä kuin pilaantumattomasta maa-aineksesta”

123 § ([5.11.2021/917](#)) Tarkastusoikeus - mm. “Kunnan jätehuoltoviranomaisella ja sen määräämällä viranhaltijalla on oikeus tehdä kunnalle 5 luvussa säädetyn jätehuollon järjestämistä koskevan tehtävän hoitamista varten tarpeellisia tarkastuksia muualla kuin pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa sekä saada tarkastusta varten tarpeelliset tiedot.”

124 § ([1.12.2017/834](#)) Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat, mm.
”Toimivaltaisen valvontaviranomaisen on määrääjain asianmukaisesti tarkastettava sellaiset laitokset ja yritykset, joiden toiminnassa:
1) harjoitetaan jätteen laitos- tai ammattimaista käsittelyä;
2) syntyy vaarallista jätettä;
3) harjoitetaan jätteen ammattimaista kuljettamista tai keräystä;
4) toimitaan jätteen välittäjänä;
5) toteutetaan jätteen kansainvälisiä siirtoja.”

125 § Yksittäisen määräyksen antaminen – kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

144 § ([1.12.2017/834](#)) Maksut – mm. kunnan ilmoitukset, valvonta, tarkastukset. Maksun perusteista määrätään tarkemmin kunnan hyväksymässä taksassa.

149 § Aikaisempien säännösten soveltaminen

”Kunnan, jossa vuoden 1993 jätelaissa tarkoitettu järjestetty jätteenkuljetus tämän lain voimaan tullessa hoidetaan sopimusperusteisena jätteenkuljetuksena, on tarkasteltava jätteenkuljetuksen järjestämistä tämän lain 37 §:n 1 momentissa säädettyjen kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytysten perusteella ja tehtävä asiassa päätös viimeistään vuoden kuluessa lain voimaantulosta (17.6.2011). Jos päätöksellä siirrytään kiinteistön haltijan järjestämästä jätteenkuljetuksesta kunnan järjestämään jätteenkuljetukseen, päätöksessä on määrättävä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lakkaamisesta, joka voi tapahtua aikaisintaan kolmen vuoden kuluttua päätöksen tekemisestä ja viimeistään viiden vuoden kuluessa lain voimaantulosta.” Em. pykälä on osa vanhaa jätelakia, ja siinä viitattu aika on siis ollut v. 2012. Kunta on tehnyt päätöksen aikoinaan jatkaa kiinteistön haltijan järjestämää jätteenkuljetusta.

Valtioneuvoston asetus jätteistä [18.11.2021/978](#) (voimaan 1.12.2021)

Ks. mm. 10 §, 12 §.

17 § Asumisessa syntyvän biojätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys

Kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvän muun biojätteen kuin puutarha- tai puistojätteen erilliskeräys vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on **viisi** tai useampi asuinhuoneisto (viimeistään **1.7.2022**).

Yli 10 000 asukkaan taajamassa kunnan on järjestettävä 1 momentissa tarkoitettu erilliskeräys jokaiselta kiinteistöltä, jossa on vähintään yksi asuinhuoneisto (ei koske Joutsan kuntaa, viimeistään 19.7.2024).

Edellä 1 ja 2 momentissa säädettyä velvollisuutta ei sovelleta kiinteistöön, jonka biojäte käsitellään pienimuotoisesti jätelain 41 a §:ssä säädetyn mukaisesti (eli kompostoidaan itse, ks. myös jäteasetus 12 §).

18 § Asumisessa syntyvän pakkausjätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys

Kunnan on järjestettävä jätelain 49 a §:n mukaisesti yhteistoiminnassa pakkausten tuottajayhteisön kanssa asumisessa **syntyvän lasi-, metalli- ja muovi- sekä paperi- ja kartonkipakkausjätteen erilliskeräys** vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on **viisi** tai useampi asuinhuoneisto. (viimeistään **1.7.2023**)

19 § Muun asumisessa syntyvän jätteen kiinteistöittäinen erilliskeräys

Kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvän muun pienikokoisen **metallijätteen** kuin 18 §:ssä tarkoitetun pakkausjätteen ja mahdollisuuksien mukaan muun pienikokoisen **muovijätteen** kuin 18 §:ssä tarkoitetun pakkausjätteen erilliskeräys vähintään jokaiselta taajamassa sijaitsevalta kiinteistöltä, jossa on **viisi** tai useampi asuinhuoneisto. (viimeistään **1.7.2023**)

20 § Kunnan järjestämä jätteen alueellinen vastaanotto

Kunnan on järjestettävä väestötiheys ja muut paikalliset olot sekä syntyvän jätteen määrä ja laatu huomioon ottaen riittävä määrä alueellisia vastaanottopaikkoja vähintään seuraaville asumisessa syntyville jätteille:

- 1) paperi-, kartonki-, lasi-, metalli-, muovi- ja puujäte, ei kuitenkaan pakkausjäte, 19 §:ssä tarkoitettu pienikokoinen jäte eikä jätelain 48 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettu paperituote;
- 2) puutarhajäte;
- 3) tekstiilijäte; (viimeistään **1.1.2023**)
- 4) suurikokoiset käytöstä poistetut esineet;
- 5) vaarallinen jäte eriteltynä jätelajeittain.

Kunnan on lisäksi järjestettävä riittävä määrä alueellisia vastaanottopaikkoja seuraaville jätteille:

- 1) 1 momentin tai 26 §:ssä säädetyn mukaisesti lajiteltu sekä sekalainen kotitalouksien pienimuotoisissa itse tehtävissä rakennus- ja purkutoiminnoissa syntyvä jäte;

2) jätelain 32 §:n 2 momentin 3 kohdassa tarkoitettu maa- ja metsätaloudessa syntyvä vaarallinen jäte eriteltynä jätelajeittain.

Esimerkiksi pääkaupunkiseudun jätehuolto-yhtiö HSY neuvoo tekstiilien kierrättämisessä näin: <https://www.hsy.fi/jatteet-ja-kierratys/lajittelu/vaatteet-ja-tekstiilit/>. Turun lähellä Paimiossa on uusi tekstiilien kierrätyslaitos (toistaiseksi pilottilaitos), joka tekee vanhoista tekstiileistä mekaanisella kierrätyksellä kuitua, josta voidaan tehdä uusia tekstiilejä. Tässä säästyy mm. paljon vettä. Myös muita tekstiilien kierrättäjiä on ja varmaankin tulee. <https://telaketju.turkuamk.fi/>
<https://telaketju.turkuamk.fi/blogi/kierratyskuidun-kaytto-uusien-tuotteiden-materiaalina/>,
<https://circhubs.fi/tietopankki/tekstiilijäte/>,
<https://yle.fi/uutiset/3-12170322>.

21 § Muun kuin asumisessa syntyvän jätteen erilliskeräys

Jätteen **haltijan** on järjestettävä jokaiselta taajamassa tai asema- tai yleiskaavoitetulla palvelu-, matkailu- tai työpaikka-alueella sijaitsevalta kiinteistöltä yhdyskuntajätteen erilliskeräys vähintään seuraavasti (viimeistään **1.7.2022**):

- 1) muu **biojäte** kuin puutarha- tai puistojäte, jos sitä syntyy viikossa vähintään **10 kg** ja sitä ei käsitellä kiinteistöllä pienimuotoisesti siten kuin 12 §:ssä säädetään;
- 2) **muovipakkausjäte** sekä **paperi- ja kartonkipakkausjäte**, jos sitä syntyy viikossa vähintään **5 kg**;
- 3) **lasipakkausjäte**, jos sitä syntyy viikossa vähintään **2 kg**;
- 4) metallipakkausjäte ja muu pienikokoinen **metallijäte**, jos niitä syntyy viikossa yhteensä vähintään **2 kg**;
- 5) mahdollisuuksien mukaan muu kuin 2–4 kohdassa tarkoitettu muovi-, paperi-, kartonki-, lasi- ja metallijäte, puutarha- ja puistojäte, tekstiilijäte ja suurikokoiset käytöstä poistetut esineet.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu erilliskeräys voidaan järjestää yhteisesti samassa kiinteistössä olevien jätteen haltijoiden kesken.

Edellä 1 momentin 2–4 kohdassa tarkoitettu tiettyä materiaalia olevasta jätteestä on tarvittaessa lajiteltava erikseen tasalaatuinen huomattavan suurina määrinä syntyvä jäte, jos näin järjestettävällä erilliskeräyksellä saavutetaan kierrätyksen edistämisen ja muutoin etusijajärjestyksen toimeenpanon kannalta paras lopputulos.

Kunnan hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvän 1 momentissa tarkoitettujen jätteen erilliskeräyksen järjestää jätelain 32 §:ssä säädetyn mukaisesti kunta (**biojätteen** erilliskeräys viimeistään **1.7.2022** ja **muun** kuin biojätteen erilliskeräys viimeistään **1.7.2023**).

22 § Yhdyskuntajätteen erilliskeräystä ja alueellista vastaanottoa koskevat erityiset säännökset, mm.

Pakkausjäte on mahdollisuuksien mukaan kerättävä yhdessä muun samaa materiaalia olevan jätteen kanssa.

23 § Yhdyskuntajätteen uudelleenkäytön valmistelua ja kierrätystä koskevat tavoitteet

Tavoitteena on, että yhdyskuntajätteestä valmistellaan uudelleenkäyttöön ja kierrätetään valtakunnallisesti kalenterivuositain vähintään:

- 1) 55 painoprosenttia viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2025;
- 2) 60 painoprosenttia viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2030;
- 3) 65 painoprosenttia viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2035.

26 § Rakennus- ja purkujätteen erilliskeräys

Rakennus- ja purkujätteen **haltijan** on järjestettävä erilliskeräys ainakin seuraaville jätelajeille (viimeistään **1.7.2022**):

- 1) betoni, tiili, kivennäislaatat ja keramiikka mahdollisuuksien mukaan lajiteltuina jätelajeittain;
- 2) asfaltti;
- 3) bitumi ja kattohuopa;
- 4) kipsi;
- 5) kyllästämätön puu;
- 6) metalli;
- 7) lasi;
- 8) muovi;
- 9) paperi ja kartonki;
- 10) mineraalivillaeriste;
- 11) maa- ja kiviaines.

27 § Rakennus- ja purkujätteen hyödyntämistä koskeva tavoite – 70 %, mutta tätä tavoitetta on ollut toistaiseksi vaikea saavuttaa.

29 § Käyttämättömien elintarvikkeiden luovuttaminen uudelleenjakeluun

Elintarvikelain (297/2021) 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun elintarvikealan toimijan on luovutettava käyttämättä jääneet elintarvikkeet uudelleenjakeluun ensisijaisesti ihmisravinnoksi, jos se voidaan tehdä elintarviketurvallisuutta vaarantamatta ja kohtuullisin kustannuksin.

Ympäristöministeriön tiedote 18.11.2021

<https://ym.fi/-/uusi-jateasetus-velvoittaa-nykyista-tehokkaampaan-erilliskeraykseen-ja-kierratykseen>

Valtioneuvoston asetuspakkausista ja pakkausjätteistä 1029/25.11.2021

<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20211029>

Kunnan nettisivut

Kunnan nettisivuilla on jätekimppalomake, ja se koskee vain energia- ja kaatopaikkajätettä. Kaatopaikkajätteen voisi jättää siitä pois, koska kaatopaikalle ei enää mene kiinteistöiltä jätettä, ja sen tilalle laittaa poltettavan

sekajätteen. Myös energiajätteen voisi jättää pois. Biojätteen voisi lisätä siihen ja kenties muitakin kierrätettäviä jätelajeja.

Sivujen tekstit koskien kerättäviä jätelajeja tulisi päivittää. Esim. kaatopaikalle ei enää pitäisi päätyä jätettä astioista. Voiko enää sanoa, että energiantuotannon jätettä voi hyödyntää kiinteistöllä polttamalla? Ehkä kierrätyksestä voisi kertoa hieman, mitä kaikkea voi erotella, ja miten niitä sitten hyödynnetään. Ongelmajäte -termi on nykyään nimeltään vaarallinen jäte.

Lajitteluohjeet – tiedosto: Sekajäte ei mene enää kaatopaikalle, vaan energiana hyödynnettäväksi. Ohjeeseen pitäisi lisätä muovipakkaukset, jolloin osa energiajätteestä kuuluisi sinne. Läpivärjätyt kartongit kelpaavat kartonkiin ja piirustuspaperit paperiin. Kerätäänkö energiajätettä asuinkiinteistöiltä? Yleensä se on sekajätettä. Energiajätettä voidaan edelleen kerätä yritysikiinteistöiltä. SER jätettä ottavat maksutta vastaan myös liikkeet, jotka myyvät laitteita, mutta ei isoja laitteita, jollei osta uutta tilalle.

Yhteenveto ja tehtävien vaatimat resurssit

Tehtävät	Resurssiarvio - vaihtoehdot
<p>1. Kunnan tulisi määrittää jätteen vastaanottopaikat (jätelain 31 ja 35 §). Käytetäänkö nykyisiä, kilpailutetaanko ne, perustetaanko uusia? Markkinakartoituksella voisi kysyä vastaanottopaikkapalvelujen hintoja.</p>	<p>-Nykyisten käyttö - 1 päivä - kilpailuttaminen - 3 päivää - uuden oman pisteen perustaminen - 1 kk- (ei ehkä kannata?).</p>
<p>2. Kunta voi niin halutessaan jatkaa seka- sekä saostus- ja umpikaivolietteen kiinteistön haltijan järjestämää jätehuoltoa (37 §), mutta siitä pitää tehdä päätös perusteluineen ja päätöksestä (kumpi vain) on tiedotettava kuntalaisia (esim. sanomalehdessä) ja kunnan nettisivuilla, sekä annettava lausuntomahdollisuus (38 §).</p> <p>Tai kunta voi kilpailuttaa näiden jätehuollon ja saada siinä myös säästöjä asukkaille sekä kunnalle (35§) ja vähentää kuljetusten päästöjä. Tällöin on tehtävä markkinakartoitus (36 §, 1.7.2022 alkaen) ja siirtymässä on 3 – 5 vuoden siirtymäaika. Lisäksi tulisi miettiä, miten esimerkiksi asiakaspalvelu jäteasioista järjestettäisiin, olisiko se kunnalla vai kilpailutetuilla yrityksillä. Seka- ja energiajätteen määrä 684,69 t/a tekisi 13,17 t/vko, joka voisi olla noin 3 jäteauton verran. Tästä voisi tulla 1-3 jäteautolle urakka.</p> <p>Esimerkiksi Lassila & Tikanojan hinta 240 litran sekajäteastian tyhjennykselle ja käsittelylle on 19,60 € ja 660 litralle 29,28 € (sis. alv 24 %). Vastaavat Mustankorkean hinnat ovat esim. Toivakassa ja Laukaassa 7,15 € ja 10,27 €, eli lähes kolmannes nykyisistä hinnoista. Salpakierrolla n. 9-12 € ja 16,65-18,65 €. Kilpailuttaminen</p>	<p>Kiinteistön haltijan järjestämän jätehuollon jatkaminen - 2 päivää</p> <p>Sekajätteen, sako- ja umpikaivolietteen kilpailuttaminen - 5 päivää</p>

<p>kannattaa siis. Ohessa myös Hartolan jätehuoltotaksa. https://mustankorkea.fi/neuvonta/hinnastot/jatemaksu-ja-jatetaksa/jateastioiden-tyhjennys hinnat-toivakassa/ https://www.lahti.fi/tiedostot/jatetaksa-1-1-2022/ https://hartola.fi/asuminen-ja-rakentaminen/jatehuolto/jatehuoltotaksa/</p>	
<p>3. Biojätteen keräys pitää järjestää vähintään 5 asunnon kiinteistöille ja kunnan omille palvelu- ym. kiinteistöille 1.7.2022 lähtien. Sitä varten on järjestettävä markkinakartoitus, eli esim. tarjouspyyntö Hilmassa/Cloudiassa ja myös suoraan kunnan alueella toimiville jätehuoltoyrityksille. Jos biojäte tyhjennettäisiin kerran viikossa yhdestä astiasta, arviolta 7,13 €/astia, kuten Mustankorkealla Toivakassa ja Laukaassa, Joutsan ja Leivonmäen kiinteistöistä, joita on yhteensä 140 kpl, se maksaisi noin 52 000 €/a. Biojäte voidaan tyhjentää myös harvemmin, esimerkiksi 2 viikon välein (tämä voidaan määritellä kunnan jätehuoltomääräyksissä) tai kimpakeräyksenä, tai asukkaat voivat myös kompostoida itse. Summa saattaisi ylittää jopa kansallisen kynnyksarvon 60 000 €, joten se kannattaa kilpailuttaa.</p> <p>Toisaalta suuremmista kiinteistöistä biojätettä kerätään jo, joten uusia kiinteistöjä ei varmaan tule nyt montaa mukaan. Tällä hetkellä on käytössä kiinteistön haltijan järjestämä jätehuolto. Joutsan ja Leivonmäen taajamat olisivat muuten selkeät eri kilpailutettavat alueet, mutta Leivonmäen kiinteistöjen määrä on pieni. Jos yhteen jäteautoon mahtuu n. 5 tonnia jätettä*, niin kaikki alueen biojäte mahtuisi yhteen autoon (yhteensä noin 4,17 t/vko). Ei ole tietoa, kuinka monta kiinteistöä on sellaisia, jotka tulisivat uutena mukaan. Jos biojätteen keräys on ollut kiinteistön haltijan järjestämää, tulee se muuttaa kunnan järjestämäksi 1.7.2023-1.7.2024 (2-3 vuoden siirtymäaika) ja muiden hyödynnettävien jätteiden osalta 1.7.2023 mennessä (jäteasetus 17 §).</p>	<p>Biojätteen kilpailutus -3 päivää</p>
<p>4. Kunnan on perustettava kompostointirekisteri ja pyydettyä asukkaita ilmoittamaan lomakkeella kompostoinnistaan, 1.1.2023 mennessä (Jätelaki 41a § ja 143 §, jäteasetus 43 §). Voisiko tähän palkata esimerkiksi kesätyöntekijän tai alan opiskelijan?</p>	<p>Sähköisen rekisterin perustaminen ja tietojen kerääminen n. 4500 kiinteistöltä, 1-3 kk</p>
<p>5. Muiden kierrätettävien jätteiden eli lasi-, metalli- ja muovi- sekä paperi- ja kartonkipakkausjätteen erilliskeräys on järjestettävä yhteistyössä pakkausten tuottajayhteisön kanssa kiinteistöille, joissa on vähintään viisi asuntoa, 1.7.2023 mennessä (jäteasetus 18 §).</p> <p>Lisäksi muun metalli- ja muovijätteen keräys voidaan järjestää samaan astiaan (jäteasetus 19 §). Tällöin on järjestettävä vastaava kilpailutus kuin biojätteelle. Näiden astioiden tyhjennysrytmit tulee määritellä kunnan jätehuoltomääräyksissä ja ne voivat olla vaikka kerran kuukaudessa tai harvemmin.</p>	<p>Kilpailutus - 5 päivää</p>
<p>6. Kunnan jätehuoltomääräyksiä ja nettisivujen tietoja jätehuollosta tulee päivittää. Esim. uuden jäteasetuksen 21 § antaa uusia kg</p>	<p>Jätehuoltomääräysten päivittäminen – 3 päivää</p>

rajoja eri jätteen kierrätykselle, jotka voisi ottaa jätehuoltomääräysten 15 §:ään. Myös kunnan omissa palvelu- ym. kiinteistöissä tulee ottaa nuo uudet kg- rajat huomioon ja lisätä kierrätystä tarvittaessa, viimeistään 1.7.2022.	Nettisivujen päivittäminen - 2 päivää
7. Aluekeräyspisteitä on ilmeisesti riittävästi kaikille jäteasetuksen 20 § jätteille. Tekstiilikierrätys pitää järjestää 1.1.2023 mennessä.	Tekstiilikierrätyksen järjestäminen, 1-3 päivää
8. Tarkistettava, että kunnan omilla kiinteistöillä on kierrätys järjestetty - kilpailuttaminen: biojäte, muovi, paperi, kartonki, lasi ja metalli, (jäteasetus 21 §, 1.7.2022 mennessä biojäte ja muut vuotta myöhemmin).	Omien kiinteistöjen jätehuollon kilpailutus - 3 päivää
9. Käyttämättömien elintarvikkeiden luovuttaminen uudelleenjakeluun, myös kunnan toimipaikoista, esimerkiksi koulun ruokalasta voidaan myydä jäljelle jäänyttä ruokaa tai lahjoittaa hyväntekeväisyyteen (jäteasetus 29 §).	Selvitys ja päätös, 1-3 päivää
Yhteensä Kilpailuttamalla useita asioita samalla kertaa säästyisi aikaa. Ei menisi ehkä näinkään paljoa.	18-30 päivää kilpailutukset ja selvitykset kompostirekisteri 1-3 kk

*https://lutpub.lut.fi/bitstream/handle/10024/163781/Biosykliraportti_LUT%20julkaisusarjaan.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Vastaan mielelläni kysymyksiin.

Suvi Runsten
Toimitusjohtaja, diplomi-insinööri
Ympäristökonsultointi EcoChange Oy
Länsi-Keimolantie 23, 01750 Vantaa
p. 050-5690049
Y-tunnus: 2187037-1
suvi.runsten@ecochange.fi
www.ecochange.fi

LIITE Kuntaliiton jätehuoltomääräysten mallikooste